

P.Z. br. 276

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-12/04
Urbroj: 50301-25/14-18-10

Zagreb, 15. veljače 2018.

Hs**NP*140-01/18-01/01*50-18-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	15-02-2018		
Klasifikacijska oznaka:	140-01/18-01/01	Org. jed.	65
Urudžbeni broj:	50-18-04	Pril.	Vrij.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o profesionalnoj mirovini (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 140-01/18-01/01, urbroja: 65-18-03, od 24. siječnja 2018. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o profesionalnoj mirovini (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o profesionalnoj mirovini, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru, aktom od 23. siječnja 2018. godine, iz sljedećih razloga.

Ovim Prijedlogom zakona predlagatelj Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru predlaže donošenje Zakona o profesionalnoj mirovini na način kojim bi se u sustav mirovinskog osiguranja uveo paralelan sustav ostvarivanja prava na mirovinu, odnosno nova vrsta prava iz mirovinskog osiguranja za osiguranike koji rade na poslovima i zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem.

Naime, Vlada Republike Hrvatske ističe da se ovim Prijedlogom zakona, bez prethodne stručne verifikacije unaprijed postavljenih kriterija i uvjeta za ostvarivanje prava na mirovinu za kategorije osiguranika koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada, u sustav mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti uvodi institut profesionalne mirovine, najniže profesionalne mirovine, razmjerne profesionalne mirovine, razmjerne

starosne i prijevremene starosne mirovine te kombinacija razmjernje profesionalne mirovine i razmjernje starosne ili prijevremene starosne mirovine.

Uz to, Vlada Republike Hrvatske smatra bespredmetnim propisivanje kroz Prijedlog zakona prenošenje u pravni poredak Republike Hrvatske Direktive Vijeća 79/7 od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti, budući da je Zakon o mirovinskom osiguranju već usklađen s navedenom Direktivom.

Vlada Republike Hrvatske također ističe da se u Prijedlogu zakona suštinski ne preispituje osnovanost i stvarna potreba primjene „povećanog staža“ za pojedina radna mjesta, već se razrađuju modaliteti ostvarivanja novog prava na „zatečenom stanju“ (bez prethodnih stručnih podloga i analiza koje se odnose na određivanje razdoblja nakon kojeg određene kategorije osiguranika zbog izloženosti štetnim uvjetima rada tijekom punog radnog vijeka ne mogu ostvariti pravo na starosnu mirovinu). Vlada Republike Hrvatske smatra da se sustav mora temeljiti na zaštiti na radu i prevenciji, a samo tamo gdje nije moguće osigurati eliminaciju štetnosti na uvjete rada treba osigurati ostvarivanje prava pod jednakim uvjetima. U tijeku su aktivnosti koje su usmjerene da se važeći sustav „beneficiranog“ staža revidira na osnovi postojeće metodologije (i s tim u vezi propisanih kriterija), kojim će se utvrditi daljnja osnovanost primjene za dio radnih mjesta i zanimanja na kojima nije moguće otkloniti rizik nastupa invalidnosti protekom određenih godina u obavljanju navedenih poslova, a ne u okviru postojećeg stanja omogućiti ostvarivanje „novih“ prava iz mirovinskog osiguranja.

Vlada Republike Hrvatske smatra da predloženi zakon nije na odgovarajući i cjeloviti način uredio prava za pojedine skupine osiguranika, jer Prijedlog zakona uređuje prava na profesionalnu mirovinu za različite skupine osiguranika čija su prava, zbog specifičnosti, sada uređena s više zakona. Osim toga Prijedlog zakona široko zadire u postojeći mirovinski sustav na neodgovarajući i složen način, s nejasnim učincima na prava iz mirovinskog osiguranja osiguranika obuhvaćenih ovim Prijedlogom zakona.

Naime, u odnosu na pojedine posebne propise, za osiguranike koji prava na mirovinu ostvaruju prema posebnim propisima (djelatne vojne osobe, policijske službenike, ovlaštene službene osobe, pirotehničare, pomorce) navedenim bi se Prijedlogom zakona umanjila postojeća razina prava iz mirovinskog osiguranja gore navedenih kategorija osiguranika. Vlada Republike Hrvatske osobito ističe da, s obzirom na značaj i ulogu Oružanih snaga Republike Hrvatske i specifičnost vojne službe, ona treba biti uređena posebnim propisom, kao što je to uređeno i do sada. Također Vlada Republike Hrvatske smatra da predloženi zakon ne daje sustavna rješenja za sve kategorije osiguranika koji prava na mirovinu ostvaruju prema posebnim propisima, primjerice za kategorije djelatnih vojnih osoba (od ugovornih vojnika do visokih časnika). Nadalje, za pojedine kategorije osiguranika, primjerice pomorce, primjena rješenja navedenih u Prijedlogu zakona, kao što je povećavanje uvjeta minimalnog staža osiguranja od 15 godina na 20 godina staža osiguranja, dovela bi do nemogućnosti ostvarivanja prava na mirovinu članova posade broda putem instituta staža osiguranja s povećanim trajanjem, zbog uvjeta većeg efektivnog staža osiguranja s jedne strane i nižih dobnih uvjeta s druge strane u odnosu na odredbe Pomorskog zakonika (Narodne novine, br. 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13 i 26/15).

Vlada Republike Hrvatske naglašava da se ovim Prijedlogom zakona u sustav mirovinskog osiguranja uvodi novo pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem i za razdoblja u kojima je osiguranik radio na radnom mjestu, zanimanju, poslovima odnosno dužnostima, na kojima se staž računa s povećanim trajanjem s pola ili više od pola punog radnog vremena. Prema važećim propisima pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem ima osiguranik samo za razdoblja u kojima je radio s punim radnim vremenom ili skraćenim radnim vremenom koje se prema posebnom zakonu ili kolektivnom ugovoru izjednačava s punim radnim vremenom, na radnom mjestu, zanimanju i poslovima na kojima se staž računa u povećanom trajanju.

Nadalje Vlada Republike Hrvatske naglašava, da su uvjeti starosne dobi za profesionalnu mirovinu neusklađeni s uvjetima prema općem propisu - Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16). Primjerice, prema važećim zakonima, dobna granica za starosnu mirovinu za osiguranike koji su ostvarili staž osiguranja s povećanim trajanjem smanjuje se za određeni broj godina, ali se promjene uvjeta za starosnu mirovinu prema općem propisu na odgovarajući način odražavaju i na osiguranike koji su ostvarili staž osiguranja s povećanim trajanjem, a u predloženom zakonu navedene međuovisnosti nema. Pravo na profesionalnu mirovinu mogu ostvariti osiguranici s navršenih 20 godina efektivno provedenih na poslovima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, kada navrše propisanu dob, odnosno kada navrše od 50 do 56 godina i 8 mjeseci života, ovisno o kategoriji u koju su razvrstani. U slučaju kada je osiguranik radio na poslovima ili zanimanjima različitog stupnja benefikacije, odnosno kategorizacije ne propisuje se uvjet godina života, već se propisuje način utvrđivanja uvjeta starosne dobi. Starosna dob kao jedan od uvjeta za priznanje prava na profesionalnu mirovinu izračunava se na način da se utvrdi ukupno trajanje staža osiguranja provedeno na svim kategoriziranim poslovima u punim godinama i mjesecima te se utvrđuju udjeli pojedinog trajanja svakog zaposlenja za pojedina razdoblja s obzirom na različit stupanj benefikacije u odnosu na ukupno trajanje zaposlenja. Stoga Vlada Republike Hrvatske smatra da se odredbama o uvjetima za ostvarivanje prava na profesionalnu mirovinu, sadržanim u Prijedlogu zakona, narušava postojeći sustav mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti. Uz to, ovim Prijedlogom zakona se u mirovinski sustav uvodi još jedan poseban propis, koji daje kumulaciju prava iz mirovinskog osiguranja po tom posebnom propisu i po Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Također, Vlada Republike Hrvatske smatra da bi temeljem predloženih odredbi bilo otežano unaprijed utvrditi iznos mirovine u slučaju kada je osiguranik radio na poslovima ili zanimanjima različitog stupnja benefikacije, naročito za kombiniranu mirovinu. Osim toga, u slučaju kada je osiguranik radio na poslovima ili zanimanjima različitog stupnja benefikacije, za samog osiguranika bilo bi teško utvrditi kada će ispuniti uvjet potrebne starosne dobi za profesionalnu mirovinu. Primjerice, iz Prijedloga zakona ne može se zaključiti je li opisani način izračuna mirovine povoljniji za policijske službenike od uvjeta propisanih člankom 6. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (Narodne novine, br. 128/99, 16/01, 22/02, 41/08, 97/12 i 118/12) te je nužno da se jasno propiše način izračuna visine mirovine za policijske službenike, kako bi svaki policijski službenik na osnovu duljine radnog staža, stečenog policijskog zvanja i visine osobnih primanja mogao utvrditi visinu svoje mirovine. Osim navedenoga, Prijedlog zakona nije u skladu niti s intencijom dužeg ostanka u svijetu

rada, koji je jedan od temelja za postizanje adekvatnosti mirovina i održivost mirovinskog sustava.

Vlada Republike Hrvatske ističe da je predloženi način utvrđivanja uvjeta za priznanje prava na mirovinu nerazumljiv, naročito za osobe izvan sustava mirovinskog osiguranja, jer uz ovako predložen način utvrđivanja uvjeta starosne dobi, osiguranici koji su makar i mali dio svog radnog vijeka proveli na poslovima na kojima se staž beneficira neće znati kada ispunjavaju uvjete za mirovinu.

Vlada Republike Hrvatske smatra da nije jasan cilj i svrha predloženog zakona, jer se uz zadržavanje postojećeg stanja u vezi sa stažem osiguranja s povećanim trajanjem, uvode nove vrste prava u sustav mirovinskog osiguranja što značajno povećava troškove državnog proračuna. Osim toga iz Ocjene stanja ne proizlazi da su provedene analize koje su neophodne za izradu ovoga Prijedloga zakona, odnosno ne ukazuje se na prethodne stručne podloge i analize koje se odnose na određivanje razdoblja nakon kojeg određene kategorije osiguranika zbog izloženosti štetnim uvjetima rada tijekom punog radnog vijeka ne mogu ostvariti pravo na starosnu mirovinu. Vlada Republike Hrvatske stoga ponovno ističe da se sustav staža osiguranja s povećanim trajanjem mora temeljiti na zaštiti zdravlja na radu i prevenciji invalidnosti, a samo tamo gdje nije moguće osigurati eliminaciju štetnosti na uvjete rada, potrebno je osigurati ostvarivanje prava pod jednakim uvjetima.

Vlada Republike Hrvatske također navodi da nije jasan način određivanja visine mirovine. Naime, Prijedlogom zakona propisuje se ostvarivanje prava na razmjerni dio profesionalne mirovine uz starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu ostvarenu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju. Razmjerni dio profesionalne mirovine određuje se na osnovi navršenog staža osiguranja s povećanim trajanjem, a može se zaključiti da se starosna i prijevremena starosna mirovina određuje na osnovi ukupnog mirovinskog staža, dakle i s razdobljima tzv. beneficiranog staža. Time se ova odredba dovodi u suprotnost s jednim od osnovnih načela mirovinskog osiguranja, da se za isti staž i plaće može koristiti samo jedna mirovina, i to povoljnija, ako se stekne mogućnost stjecanja prava na mirovinu prema više zakona.

Vlada Republike Hrvatske ističe da su netočni podaci o povećanim rashodima državnog proračuna po osnovi predloženog Zakona koji su navedeni u gotovo jednakim iznosima od 29.070.000,00 kuna za 2018., 2019. i 2020. godinu, jer bi ovi rashodi trebali imati tendenciju znatno većeg rasta od navedenoga u ocjeni potrebnih sredstava. Naime, navedena procjena ne uključuje sva potrebna sredstva za provedbu Prijedloga Zakona, kao i to da nije predložen način pokrivanja povećanih rashoda, što nije prihvatljivo, osobito stoga što je člankom 15. Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/08, 136/12 i 15/15) propisano da prijedlozi zakona, kao dio fiskalne procjene posljedica za proračun, moraju sadržavati i prijedloge za pokrivanje povećanih rashoda proračuna.

Vlada Republike Hrvatske napominje da institut posebnog osiguranja, odnosno profesionalne mirovine ne uređuju sve države članice Europske unije, već su nacionalnim zakonodavstvom propisani osobni obuhvat odnosno krug osoba obuhvaćenih sustavom te prava i uvjeti pod kojima se prava ostvaruju. Kako bi se omogućila sloboda kretanja osoba unutar Europske unije, izrađen je sustav pravila za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti. Navedena pravila ne zamjenjuju nacionalna zakonodavstva, niti zabranjuju razlike među njima.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje predmetnog Prijedloga zakona te predlaže da se isti ne prihvati.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Marka Pavića, ministra rada i mirovinskoga sustava, Majdu Burić, državnu tajnicu u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, te Melitu Čičak, pomoćnicu ministra rada i mirovinskoga sustava.

REPUBLICA HRVATSKA
2
PREDSJEDNIK
VLADA ZAGREB
REPUBLICA HRVATSKE
Andrej Plenković